

Ainekava

Kursuse nimi ja maht – 20. sajandi teoloogia

Kursuse maht – 3 EAP (3x26t, sellest 18 t auditoorset tööd, 60 t iseseisvat tööd)

Kursuse õppejõud – Helle Liht, Sven-Joonatan Siibak

Õpiväljundid

Õppeaine lõpuks üliõpilane...

- teab 20. sajandi peamisi teoloogilisi suundumusi ja nende tekke ajaloolisi ning filosoofilisi mõjutegureid;
- tunneb 20. sajandi mõjukaid teolooge, nende panust teoloogilise mõtte arengusse ning oskab neid seostada 20. sajandi peamiste teoloogiliste koolkondadega;
- oskab analüüsida 20. sajandi teoloogide ja teoloogiliste koolkondade mõju tänapäeva vabakiriklikule teoloogiale.

Kohustuslik ja soovituslik kirjandus

Kohustuslik:

1. Grenz, Stanley J., Olson, Roger E. *XX sajandi teoloogia*. Tallinn: Logos, 2002.
2. Härle, W., Pöder, T.-A. (koostajad). *Uuema evangeelse teoloogia põhitekstid*. Tallinn: Ilmamaa, 2013

Soovituslik kirjandus:

1. Lane, Tony. *Õhtumaa mõtte loojad*. Tallinn: Logos, 2002. (lk 209-286)
2. Salumaa, Elmar (koostaja). *Karl Barthi „Kiriklik dogmaatika“*. Tartu, 1993.
3. Stott, John. *Elav kirik*. Tallinn: Allika, 2009.
4. Naab, Ergo. *Ülestõusmisuskumus N. T. Wrighti pilgu läbi*. Kirik ja Teoloogia, 2016.
Veebilink: <http://kjt.ee/2016/03/ulestõusmisuskumus-n-t-wrighti-pilgu-labi/>
5. Svinth-Væрге Pöder, Christine. *Karl Barthi kiriklik dogmaatika*. Kirik ja Teoloogia, 2018.
Veebilink: <http://kjt.ee/2018/12/karl-barthi-kiriklik-dogmaatika/>
6. Tähenduse teejuhid, 2. Hooaeg, #18 Alar Laats ja Toomas Paul, "Sellest, mis viimsena korda läheb." (Paul Tillich) Taskuhääling: <https://podcastid.ee/tahenduse-teejuhid/18-alar-laats-ja-toomas-paul-koige-tahtsamast/>

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Tähtaeg	Eristav (E) või mitte- eristav (ME)	Hindamiskriteeriumid
1. Ettekanne valitud teoloogi või teoloogilise suundumuse kohta	Vastavalt sellele, millal on valitud teoloog või teoloogiline suundumus kursuse kavas	E	<p>Tudeng oskab 15-minutilises ettekandes</p> <ol style="list-style-type: none"> kirjeldada oma sõnadega valitud teoloogi või teoloogilise suundumuse põhilisi tunnuseid; tuua välja sarnasusi ja erinevusi kaasaegse vabakirikliku teoloogiaga; tuua välja mõtteid, mida tuleks vaadelda kriitiliselt ja mida võiks vabakiriklik teoloogia näha arenguvõimalusena. <p>Ettekanne on esitatud kirjalikult 1 päev enne sessiooni algust Moodle keskkonnas.</p>
2. Osalemine kaastudengite ettekannete analüüsimisel	Kogu kursuse vältel	ME	Üliõpilane esitab kaastudengitele küsimusi vähemalt 5 teoloogi / teoloogilise suundumuse kohta.
3. Kirjalik test	Aprill	E	Positiivse tulemuse jaoks on vaja vastata 60% testi küsimustest õigesti. Mida suurem protsent hästi vastatud küsimusi, seda parem tulemus.

Lõpphinde kujunemine. Õppeaine hinne kujuneb ettekande (50%), teiste tudengite ettekannete analüüsimisel osalemise (20%) ja kirjaliku testi tulemuse põhjal (30%).

Õppeprotsessi kirjeldus koos kuupäevadega

Audoorne õpe	Audoorse sisu ja meetodid	Eelnev iseseisev töö
<p><u>August</u> Helle Liht</p> <p>Sven-Joonatan Siibak (4)</p>	<p>1. Sissejuhatus õppeainesse</p> <p>2. 20. sajandi teoloogiliste suundade ajalooline kontekst: ülevaade 20. saj suurimatest sündmustest, ühiskondlikest arengutest ning selle mõjust kristlikule kirikule. Vaadeldakse ka kirikuloo olulisemaid arenguid 20. sajandil – oikumeeniline liikumine, Vatikan II kirikukogu, protestantismi laienemine, evangelikaalid ja krusaadid, sekularismi ja ateismi levik, riigi ja kiriku lahutus.</p>	
<p><u>Oktoober</u> Helle Liht (4)</p>	<p>3. Valgustusajastu 4. Immanuel Kant 5. Friedrich Hegel</p> <p>Tudengite ettekanded ja arutelu: 6. Friedrich Schleiermacher 7. Albrecht Ritschl 8. Karl Barth 9. Emil Brunner 11. Rudolf Bultmann</p>	<p>Loe '20. saj teoloogia', lk 53-141</p>
<p><u>Detsember</u> Tauri Tõlpt (2)</p>	<p>10. Ülevaade õigeusu teoloogia ajaloolisest kujunemisest ning olulisematest idakiriku aksioomidest ja rõhuasetustest. Pikemalt peatume 20 sajandil, mille raames vaatleme õigeusu kiriku nägemusi ja interpretatsioone tema iidsele traditsioonile (neopatristiline süntees, ökoloogia, müstiline teoloogia jne), aga ka probleemide ja raskusi (etnofiletism), mis õigeusu kirikut just peamiselt 20 saj. laastama ja lõhestama hakkavad. / Loeng</p>	
<p><u>Jaanuar</u> Helle Liht (4)</p>	<p>Tudengite ettekanded ja arutelu: 12. Reinhold Niebuhr 13. Paul Tillich 14. Protsessiteoloogia 15. Dietrich Bonhoeffer 16. Jürgen Moltmann 17. Wolfhart Pannenberg 18. Must vabastusteoloogia</p>	<p>Loe '20. saj teoloogia', lk 141-224, 248-303</p>

<u>Märts</u> Helle Liht (4)	Tudengite ettekanded ja arutelu: 19. Feministlik teoloogia 21. Karl Rahner 22. Hans Küng 23. Narratiivteoloogia 24. Carl F. H. Henry 25. Bernhard Ramm KIRJALIK TEST	Loe '20. saj teoloogia', lk 325-449
--------------------------------	--	--